

**MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE
BESCHERMING ALS MONUMENT, STADS- OF DORPSGEZICHT**

**DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN,
CULTUUR, JEUGD EN AMBTENARENZAKEN,**

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 10 juni 2003 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse regering van 29 augustus 2003;

Gelet op het ministerieel besluit van 12 september 2003 houdende ontwerp van lijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 04 maart 2004,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998:

Wegens de historische waarde:

- als monument:

Kessenich - kerkstraat - Burcht van Kessenich, gelegen te Kinrooi (Kessenich), Kerkstraat (Kes) ;

bekend ten kadaster:

Kinrooi, 3e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 254C, 254D, 254E, 254F, 254G, 254H, 254K, 256E, 260K, 261G, 261K.

Wegens de historische waarde:

- als monument:

Kessenich - Grafkapel Michiels op de burchtsite, gelegen te Kinrooi (Kessenich), Kerkstraat (Kes) ;

bekend ten kadaster:

Kinrooi, 3e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 261G.

Wegens de artistieke en historische waarde:

- als monument:

Kessenich - Kerkstraat - St.-Martinuskerk, gelegen te

Kinrooi (Kessenich), Kerkstraat (Kes) ;

bekend ten kadaster:

Kinrooi, 3e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 244B/DEEL.

Wegens de historische waarde:

- als monument:

Kessenich - Kerkstraat - Kerkhof St.-Martinuskerk - Grafsteen van Malsen - Grafkruis

Houben, gelegen te

Kinrooi (Kessenich), Kerkstraat (Kes) , ;

bekend ten kadaster:

Kinrooi, 3e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 244B/DEEL.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

De burcht van Kessenich dient te worden beschermd als monument omwille van de **historische waarde**:

Zowel historisch als architectuurhistorisch (militaire architectuur) is de burcht van Kessenich belangrijk, omdat het één van de zeldzame voorbeelden is van een burcht uit de 12de eeuw. Hij is bovendien belangrijk omdat het hier gaat om een volledig uitgegroeide burchtsite met mot en voormot, waarop zich de kerk bevindt. In die vorm bleven slechts twee voorbeelden in Limburg bewaard: Brustem en Kessenich.

Na verschillende opgravingen kwamen voldoende resten van de mottoren aan het licht om een duidelijk beeld te krijgen van het uitzicht en de geschiedenis van de burcht.

De opgegraven resten dienen door de bescherming als monument tegen verval gevrijwaard te worden.

De grafkapel van de barons Michiels van Kessenich gelegen op de burchtsite dient te worden beschermd als monument omwille van de **historische waarde**:

De grafkapel van de barons Michiels van Kessenich vormt de visuele getuigenis van de overgang van het ancien régime naar de moderne tijd. Na de onthoofding van de laatste vrouw van Kessenich te Parijs in 1794, komen de nieuwe machthebbers, de rijke burgerij, in casu advocaat Michiels uit Roermond, de plaats innemen van de oude adel, en nemen haar prerogatieven over. In Kessenich is de symboliek zèér sprekend: de nieuwe grafkapel wordt in 1899 gebouwd als een nieuwe toren boven op de ruïnes van de oude burcht. Ook architectuurhistorisch is de kapel waardevol als een verzorgd, neogotisch gebouwtje

De St.-Martinuskerk dient te worden beschermd als monument omwille van de

Historische waarde: De kerk van Kessenich is een historisch belangrijk gebouw, aangezien zij een zeer oude stichting is. Bij de oprichting van de burcht werd zij in de burchtsite opgenomen, waar zij deel uitmaakte van de voormot. Verschillende getuigenissen van haar bouwgeschiedenis bleven behouden: in de benedenbouw van de toren een muurpand van breuksteen en Maaskeien, restend van het 12de eeuwse kerkgebouw en opklimmend tot de periode van de bouw van de burcht; de gotische toren, een vroeg-Maasgotische constructie van mergelsteen uit de 14de (?) eeuw, waarover ook de twee resterende, kalkstenen kapitelen ons inlichtingen verschaffen; en het neogotische schip en koor, dat met steun van baron Michiels van Kessenich werd gebouwd in 1898-99. Alleen van het 18de eeuwse schip, dat het vroeg-gotische verving, bleven behalve in de iconografie, geen materiële resten behouden.

Artistieke waarde: De huidige neogotische kerk is ook architectuurhistorisch en artistiek een belangrijk gebouw: het is een zeer geslaagde realisatie van architect J.H. Tonnaer van Thorn (°1852- 1929), een leerling van P.J.H. Cuypers, die zich als architect in Delft vestigde. Hoewel het exterieur vrij sober is, komt de waarde van het gebouw pas volledig tot uiting in het kleurrijke, perfect bewaarde interieur, één van de hoogtepunten van de neogotiek in Limburg. Bovendien is een groot deel van het neogotische meubilair eveneens het ontwerp van architect Tonnaer, uitgevoerd door P. Peeters van Antwerpen.

De grafstenen op het kerkhof dienen te worden beschermd als monument omwille van de **historische waarde:**

De grafstenen op het kerkhof illustreren episoden uit de geschiedenis van het dorp. Beide dateren uit de 17de eeuw. De grafsteen van Guido van Malsen († 1618) en zijn vrouw Joanna van Kessenich († 1636 of 37) is een zeldzame herinnering aan de heren van Kessenich. Het grafkruis van Hobricht van Lind († 1678), Neelken Leurs (†1694), Dirk Houben (†1679) en Ian Houben (†1698) spreekt van een andere sociale klasse, maar is even nauw verbonden met de geschiedenis van Kessenich, aangezien het hier gaat om de bewoners van het bekende Houbenhof of Herenhuis, de schippersherberg aan de Maas.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

- A. De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994).

Brussel, 30-04-2004

Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden,
Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken,

Paul VAN GREMBERGEN